

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра епізоотології та паразитології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Епідеміологія та інфекційні хвороби
(обов'язковий)

Спеціальність	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Освітня програма	«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник:

Галина РЕБЕНКО, к.вет.н., доцент кафедри
епізоотології та паразитології

Розглянуто, схвалено затверджено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології	та	протокол від <u>12 червня</u> № <u>17</u>
	на	
	Завідувач кафедри	 (підпис) Оксана КАСЯНЕНКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми

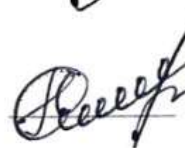
Тетяна ФОТІНА

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

Людмила НАГОРНА

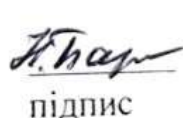
Рецензія на робочу програму надана:
(додається)

 Людмила Нагорна

підпис

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 Надія Баранік

підпис

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
2026-2027				

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Епідеміологія та інфекційні хвороби			
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини Кафедра епізоотології та паразитології			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма, складовою яких є ОК	Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза			
5.	Рівень НРК	7-й			
6.	Семестр та тривалість вивчення	7 та 8 семестри тривалість – 30 тижнів			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	10 ЄКТС			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні	Лабораторні	
		30/30	-	46/44	74/76
9.	Мова навчання	Українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Координатор освітнього компонента – к.вет.н., доцент Ребенко Г.І.			
11.1	Контактна інформація	rebenkogi@ukr.net +380958895465			
11.	Загальний опис освітнього компонента	ОК вивчає закономірності процесів виникнення, розвитку, поширення і згасання інфекційних хвороб тварин та птиці, розробку раціональних заходів з недопущення виникнення, профілактики поширення, а також регулювання та ліквідації інфекційних хвороб.			
12.	Мета освітнього компонента	Забезпечити формування способу мислення інфекціоніста для забезпечення епізоотичного та епідемічного благополуччя місцевості/країни, а також набуття професійних компетентностей лікаря з громадського здоров'я в аспекті профілактики, виявлення та ліквідації інфекційних хвороб, спільних для тварин і людей.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на таких ОК: Ветеринарно-санітарна мікробіологія, імунологія та вірусологія Основи біобезпеки, біозахисту, біоетики та ветеринарної екології Дезінфекційна справа, Ветеринарна політика Санітарія побічних продуктів тваринного походження Освітній компонент є основою для вивчення таких ОК: Методологія та організація наукових досліджень з основами гігієни, санітарії і експертизи, Ветеринарні технології забезпечення благополуччя тварин, Державний ветеринарно-санітарний нагляд згідно вимог МЕБ			
14.	Політика академічної доброчесності	Усі завдання, пов'язані з розрахунками, плануванням та оформленням документації, матимуть індивідуальні вихідні дані. Порушенням академічної доброчесності при вивченні ОК «Епідеміологія та інфекційні хвороби» вважатиметься: академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – повторне виконання не самостійно виконаної роботи з новими вихідними даними; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю.			

15.	Ключові слова	Інфекційні хвороби, епідемічне благополуччя, запобігання, профілактика та ліквідація хвороб, карантин, епідмоніторинг
-----	---------------	---

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)							Як оцінюється ДРН
	ПРН 3	ПРН 5	ПРН 7	ПРН 15	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	
ДРН 1. Виявляти хворих та підозрілих у захворюванні на зоонози тварин, фактори і механізми передачі збудників		+					+	Розгляд кейсів та аналіз ситуацій
ДРН 2. Розпізнавати ризики зараження та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від зоонозів	+	+						Розгляд кейсів та аналіз ситуацій
ДРН 3. Планувати, організовувати та проводити заходи, спрямовані на недопущення занесення та поширення збудників зоонозів на територію України	+	+	+		+	+		Симуляційні вправи з ролями
ДРН 4. Знайти актуальну інформацію щодо специфічних хвороб, їх попередження, контролю, включаючи механізми швидкого реагування, розробку стратегії проведення профілактичних та оздоровчих заходів згідно міжнародних та вітчизняних норм для забезпечення епізоотичного благополуччя поголів'я щодо заразних хвороб		+	+		+	+	+	Оцінка проєктів
ДРН 5. Грамотно оформлювати документацію (акти, плани, супровідні, подання, розпорядження), яка стосується протиепізоотичних заходів			+		+	+		Оцінка правильності оформлення документів
ДРН 6. Визначати небезпеку біологічних відходів та організовувати їх знешкодження згідно вимог.				+	+			Розгляд кейсів
ДРН 7. Продемонструвати навички вирішення проблем та результативного спілкування з людьми, які цікавляться здоров'ям людей і тварин							+	Участь у фокус-групах, симуляційних вправах

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				
	Аудиторна робота			Сам. робота	Рекомендована література зі списку
	Лк	ПЗ	Лаб.		
7-й семестр					
Тема. Вступ. Історія епідеміології	2		2- Ознайомлення із заходами особистої профілактики та охорона людей від зоонозних хвороб.	4	1, 3, 4, 5
Тема Інфекція та інфекційна хвороба. Види інфекції.	2		2 - Вивчення основних правил роботи з заразливими тваринами.	4	1, 3, 4,
Тема Імунітет.	2		2 - Вивчення особливостей діагностики інфекційних захворювань. Концепція системи раннього виявлення хвороб	4	1, 3, 4,
Тема Біологія імунної відповіді	2		2 - Організація та проведення алергічних діагностичних проб у тварин 2 - Організація та проведення масового взяття крові для серологічних досліджень.	4	
Тема Епізоотичний процес і його рушійні сили	2		2 - Попередження розповсюдження збудників інфекційних хвороб. Біобезпека та біозахист.	6	1, 3, 4,
Тема Вчення про природну вогнищевість	2		2 - Вивчення правил відбору та пересилання патологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Особливості поводження з ним у випадку транскордонних хвороб. Оформлення супровідних документів. 2 - Ознайомлення з лабораторними методами діагностики.	4	1, 3, 4, 5,
Тема Основи епізоотологічного аналізу.	2		2 - Статистична обробка епідеміологічних показників, принципи аналізу ризиків	4	1, 3, 4, https://coursera.org/share/41748f1691f5fea1cbfcbfa67fa1685
Тема Методика вивчення епізоотичної ситуації в районі, області, державі	2		2 – Техніки, що застосовуються для проведення розслідування спалахів хвороб. Складання акту епізоотологічного обстеження.	4	1, 3, 4,
Тема Закони і категорії епізоотології	2			6	1, 3, 4,
Тема Профілактика інфекційних хвороб	2		2 - Вивчення ветеринарних імунобіологічних препаратів. 2 – Організація та проведення профілактичних вакцинацій 2 - Контроль ефективності вакцин. Складання рекламції. 2 - Організація та планування профілактичних протиепізоотичних заходів.	6	1, 2, 3, 4, 7

Тема Протиєпізоотичні заходи	2		2 - Організація та документальне оформлення карантинних та обмежувальних заходів.	4	1, 3, 4, 6, 7, 9, 13
Тема Ветеринарна санітарія	2		2 – Визначення виду та засобу дезінфекції 2 - Розрахунок потреби деззасобів для виконання дезінфекції. 2 - Вивчення різних способів знешкодження трупів і відходів тваринництва.	6	1, 3, 4, 14
Тема Дератизація	2		2 - Біологічні особливості шкочинних гризунів 2 - Дератизація.	6	4, 15
Тема Дезінсекція	2		2 - Біологічні особливості комах та кліщів. Дезінсекція	6	4, 15
Тема Концепція Єдиного здоров'я			2 - Запобігання розвитку антибіотикорезистентності. 2- Підсумкове заняття	6	9, 13, https://www.coursera.org/learn/global-health-human-animal-ecosystem/home/welcome
Всього за семестр	7	30	46	74	

8-й семестр					
Тема: Інфекційні хвороби з зоонозним потенціалом	20	28	2 - Діагностика сибірки. Заходи щодо сибірки в епізоотичному осередку та загрозовій зоні. 2 - Діагностика туберкульозу та бруцельозу для запобігання зараження людей. 2 – Діагностика сальмонельозів - найпоширеніших харчових зоонозів у ЄС Профілактичні та оздоровчі заходи. 2 – Діагностика ешерихіозів (ентеротоксигенні (ETEC) та шигатоксин-продукуючі (STEC) штами E. coli, їхні токсини (LT, ST, шига-токсини). Профілактичні та оздоровчі заходи. 4 - Інфекційні хвороби, що перебігають з ознаками токсикоінфекції (Кампілобактеріоз, Лістеріоз) 2 - Діагностика сказу, профілактика та заходи боротьби. 2 - Пташиний грип (штами H5N1, H5N2, H9N2, H10N5 з зоонозним потенціалом). 4 - Організація заходів боротьби з природно-вогнищевими інфекціями Лептоспіроз, Туляремія, Орнітоз 4 - Організація заходів боротьби з природно-вогнищевими трансмісивними інфекціями Хвороба Лайма (Бореліоз), Рикетсіози (Анаплазмоз, Ерліхіоз, Марсельська гарячка, Коксієльоз), Бартонельоз, Вірусний кліщовий енцефаліт, Лихоманка Західного Нілу 4 - Грибкові зоонози (наприклад, мікроспорія, трихофітія, гістоплазмоз)	42	2, 4, 5, 6, 9, 3 https://pidru4niki.com/1698030360470/turizm/harchovi_toksikoinfektsiji

Тема: Транскордонні хвороби тварин.	4	4	2 - Розгляд послідовності дій при підозрі на хворобу, що підлягає повідомленню. 2 - Розробка системи моніторингу транскордонних смерджентних захворювань тварин.	46	1, 8, 20 https://www.aphis.usda.gov/aphis/resources/pests-diseases
Тема: Інфекційні хвороби продуктивних тварин, що впливають на якість і безпечність їх продукції.	4	4	4 - Інфекційні хвороби та їх вплив на тварин, на продукцію. Ризики для людей.	48	2, 3, 4, 5, http://www.fao.org/3/W8656E/W8656E00.htm https://eu.fmdlearning.works/ http://www.poultryukraine.com http://pasika.org.ua http://spasu.grandexpert https://epizootologiya.ucoz.net/ekci4/kurs_lekcij_khvorobi_nib.pdf
Тема: Біотероризм.	2	4	2 – Хвороби з біотерористичним потенціалом 2 – Запобігання біотероризму		
		2	2 – підсумкове заняття		
Всього за 8 семестр	30	44	44	136	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1. Виявляти хворих та підозрілих у захворюванні на заразну хворобу тварин, джерела збудників інфекцій, фактори і механізми їх передачі	Розгляд ситуацій з описанням симптоматики, супутніх факторів та обставин виникнення хвороби. Розбір можливих шляхів занесення та поширення збудника	Вивчити клінічні та патологоанатомічні ознаки конкретних хвороб, їх епізоотологічні особливості (шляхи виділення та зараження, спосіб передачі, сезонність, захворюваність та летальність)
ДРН 2. Розпізнавати ризики зараження та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від зоонозів	Пояснення можливих ситуацій з ризиком зараження людей від інфікованих тварин. Розгляд кейсів з акцентуванням на запобіжні заходи та заходи з ліквідації зоонозів.	Вивчити основні зоонози: ознаки їх наявності у тварини, шляхи зараження людей та фактори передачі, а також заходи попередження захворювання або його ліквідації у випадку виникнення.
ДРН 3. Планувати, організовувати та проводити заходи, спрямовані на недопущення занесення та поширення збудників інфекції/інвазії на територію України	Роз'яснення мети і принципів протиепізоотичних заходів. Розгляд і аналіз пунктів планів заходів з профілактики основних заразних хвороб та планів з ліквідації хвороб (оздоровчих заходів)	Користуючись інструкціями по заходах боротьби з конкретними інфекційними хворобами (згідно завдань та відповідно до тематики занять) розробити плани заходів з ліквідації спалаху (або оздоровлення поголів'я)
ДРН 4. Знайти актуальну інформацію щодо специфічних хвороб, їх попередження, контролю, включаючи механізми швидкого реагування, розробку стратегії проведення профілактичних та оздоровчих заходів згідно міжнародних та вітчизняних норм для забезпечення епізоотичного благополуччя поголів'я щодо заразних хвороб	Ознайомлення з основними офіційними джерелами інформації щодо заразних хвороб тварин і птиці, особливо тих, які вимагають швидкого реагування, оскільки є надзвичайно небезпечними та підлягають повідомленню	Відпрацювати навички здобуття актуальної інформації щодо інфекційних хвороб та про поточну епізоотичну ситуацію, виконуючи завдання
ДРН 5. Грамотно оформлювати документацію (акти, плани, супровідні, подання, розпорядження), яка стосується протиепізоотичних заходів	Детальне роз'яснення призначення та форми подачі інформації у ветеринарних документах, що оформлюються при плануванні та обліку	Заповнювати усі бланки документів, що є в робочому зошиті, моделюючи ситуацію відповідно завдання. Тренуватися складати акти обстеження цих

	проведення заходів боротьби і профілактики заразних хвороб	уявних об'єктів. Отримувати від викладача зауваження, якщо допущені помилки, та вносити коригування.
ДРН 6. Визначати небезпеку біологічних відходів та організовувати їх знешкодження згідно вимог.	Ознайомлення з загальними принципами поводження з біовідходами та конкретними заходами їх знешкодження за окремих хвороб.	Знаходити у відповідних інструкціях по заходах боротьби з хворобами перелік вимог щодо знешкодження біовідходів у разі виникнення спалаху.
ДРН 7. Продемонструвати навички вирішення проблем та результативного спілкування з людьми, які цікавляться здоров'ям людей і тварин	Проведення фокус-груп та симуляційних вправ	Знаходити у відповідних інструкціях по заходах боротьби з хворобами перелік заборон та обмежень, а також перелік заходів, регламентованих для конкретного випадку

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1.Діагностичне оцінювання

Комп'ютерне тестування на предмет володіння знаннями про збудників інфекційних хвороб, методи їх індикації, визначення їх чутливості до антимікробних засобів, а також патогенезу, клінічних та патологоанатомічних ознак основних інфекційних хвороб та з інших питань, на яких базуються вивчення епізоотології. Оцінка не виставляється.

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
7 семестр			
1.	Оцінка вміння підготуватися та провести відбір матеріалу для лабораторних досліджень, скласти супровідний документ	10/10%	До кінця 4 тижня
2.	Перевірка здатності проводити аналіз отриманих в ході епідеміологічного обстеження даних, формувати припущення щодо можливих причин та оформлювати акт.	20/20%	До кінця 6 тижня
3.	Комп'ютерне тестування (множинного вибору) в Moodle	30/30%	До кінця 6 тижня
4.	Розробка плану протиепізоотичних заходів по ліквідації інфекційної хвороби та проекту рішення щодо його реалізації	30/30%	До кінця 11 тижня
5.	Рішення задач з розрахунку потреб деззасобів для проведення дезінфекції та складання акту на дезінфекцію	10/10%	До кінця 13 тижня
	Разом за 7 семестр	100/100%	
8 семестр			
1	Симуляційна вправа «Сибірка. Діагностика, встановлення карантину»	10/10%	На 2-му занятті
3	Симуляційна вправа «Випадок сказу. Діагностика і ліквідація»	10/10%	На 4-му занятті
6	Комп'ютерне тестування (множинного вибору) в Moodle	20/20%	До кінця 15 тижня
7	Презентація на тему «Біотероризм. Хвороби з біотерористичним потенціалом»	30/30%	До кінця 15 тижня
	Екзамен	30/30%	В сесію
	Разом за 8 семестр	100/100%	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Оцінка вміння підготуватися та провести відбір матеріалу для лабораторних досліджень, скласти супровідний документ	0-2 <i>В процедурі та суті реакції не орієнтується</i>	3 <i>Послідовність процедури дотримана не точно, документ складено з грубими помилками</i>	4 <i>Процедура правильно виконана на об'єкті, документ складений з неточностями</i>	5 <i>Процедура детально роз'яснена і правильно виконана на об'єкті, документи складені без помилок</i>
Перевірка здатності проводити аналіз отриманих в ході епізоотологічного обстеження даних, формувати припущення щодо можливих причин та оформлювати акт.	0-2 <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	3 <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	4 <i>Виконано усі вимоги завдання</i>	5 <i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Розробка плану протиепізоотичних заходів по ліквідації інфекційної хвороби та проекту рішення ДНПК щодо його реалізації	0-4 <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	5-7 <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	8-9 <i>Виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями</i>	10 <i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Рішення задач з розрахунку потреб деззасобів для проведення дезінфекції та складання акту на дезінфекцію	0-2 <i>Задача вирішена неправильно</i>	3 <i>Задача в цілому вирішена, але з грубими помилками</i>	4 <i>Розрахунок проведено правильно, акт складено</i>	5 <i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Симуляційна вправа за тематиками з розподілом балів на підставі взаємного оцінювання	0-4 <i>Роль не виконано</i>	5-7 <i>Роль в цілому виконано, з підказками та виправленнями</i>	8-9 <i>Роль виконано, продемонстровано знання інструкції по боротьбі з хворобою, продемонстровано невпевненість</i>	10 <i>Роль виконано з креативністю, продемонстровано знання інструкції по боротьбі з хворобою, вміння спілкуватися, аргументувати та проявляти рішучість у відстоюванні своєї позиції,</i>
План протиепізоотичних заходів з ліквідації хвороби (по варіантам)	0-4 (×2, ×3) <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	5-7 (×2, ×3) <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	8-9 (×2, ×3) <i>Виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями</i>	10 (×2, ×3) <i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Презентації з доповідями за темами	<10 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	11-15 <i>Презентація підготована, але доповідь не чітка, не логічна</i>	15-19 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, доповідь та презентація відповідають поставленим вимогам</i>	20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Зворотній зв'язок, що спрямований на підтримку студента у розумінні правильності оформлення документації	Щоразу при перевірці заповнених актів та супровідних
2	Оцінювання активності і ефективності участі здобувачів у проведенні фокус-груп та виконання ролей в симуляційних вправах. Коментарі та поради.	Щоразу на заняттях у формі фокус-груп чи симуляційних вправ
3	Зворотній зв'язок з коментарями та рекомендаціями по ходу розв'язання задач	11-й тиждень
4	Рецензування планів протиепізоотичних заходів з ліквідації хвороби (по варіантам)	Згідно розкладу за темами

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники посібники:

1. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., та ін. Загальна епізоотологія. Біла Церква. 2002. 656 с.
2. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. К.: "вища освіта". 2002. 701с.
3. Практикум із загальної епізоотології: навчальний посібник. За заг. ред. д-ра вет. наук, професора В.В. Недосекова. К. 2011. 189 с.
4. Ребенко Г.І. Словник термінів загальної епізоотології: навчальний посібник. Суми. 2010. 115с.
5. Природно-осередкові інфекційні хвороби в Україні. Навчальний посібник. Видання друге, доповнене. / Касяненко О.І., Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. – Суми, 2024 рік, 93 с.
6. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Антимікробна терапія при інфекційних захворюваннях тварин: навчальний посібник. Суми. 2013. 50 с.
7. Кистерна О.С., Ребенко Г.І. Ветеринарна фармакологія. Імунобіологічні препарати. Правила використання». Навчальний посібник. Суми. 2020. 160 с.
8. Галатюк О.Є. Епізоотологія та інфекційні хвороби /О. Галатюк, Л. Цибульчак // Державний агроєкологічний університет, Житомир, 2005.– 564 с.
9. Недосеков В.В. В.В. Макаров Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин (навчальний посібник до лекційного курсу з дисципліни “Епізоотологія та інфекційні хвороби”. НУБіП: Київ, 2010. – 120 с.
10. Сапронозні інфекційні хвороби / Л.Є. Корнієнко, В.В. Недосеков, В.О. Бусол та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка, В.О. Бусола. – Біла Церква, 2010. – 306 с.
11. Електронний навчальний посібник «Вірусні хвороби свиней» http://109.251.248.132/MyWeb/manual/vetmed/virysni_xvor_svuney/Golovna/Golovna.htm
12. Електронний навчальний посібник «Бактерійні хвороби свиней» http://109.251.248.132/MyWeb/manual/vetmed/bakter_xvor_svuney/golovna/Golovna.htm
13. Транскордонні хвороби тварин з основами стемпінг-ауту: Навчальний посібник. Недосеков В.В., Мельник В.В., Макаров В.В. Херсон: Грінь Д.С., 2015. - 336 с.
14. Ребенко Г.І. Біологічні відходи та способи їх знезараження. Методичні вказівки. Видання друге, доповнене. Суми, 2023 рік, 38 с.
15. Ребенко Г.І. Шкідники поряд та боротьба з ними. Дератизація. Методичні вказівки до лабораторно-практичних занять для здобувачів освіти ОС «бакалавр» різних спеціальностей. Суми, 2025, 29 с. Протокол № 3 від 03 березня 2025 р.

2.1.2. Методичне забезпечення

Міланко О. Я., Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методичні рекомендації «Правила роботи з заразнокворими тваринами та інфікованим матеріалом». Суми 2006. 21 с.

Міланко Г.О., Авраменко Н.О., Ребенко Г.І. Методичні вказівки «Дезінфекція». Суми, 2006. 60 с.

Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методика проведення епізоотологічного обстеження, порядок ведення журналів обліку епізоотичного стану та складання епізоотичних карт. Суми, 2008. 27с.

Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Алергічні діагностичні проби. Організація й техніка проведення алергічних досліджень». Суми, 2008. 24с.

Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Методичні рекомендації «Емерджентні та екзотичні інфекції.» - Суми, 2011 - 16 с.

Ребенко Г.І., Байдевяттов Ю.А. Пробиотики та біотерапія. Методичні вказівки — Суми, 2014 рік. — 28 с.

2.1.3. Інші джерела

Методичний комплекс для дистанційного вивчення дисципліни на платформі Moodle

<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2122>

2.2. Додаткові джерела

Сторінка Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарії:

http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Pro_Departament/51/

Сайт МЕБ : <http://www.oie.int/>

Сайт Держпродспоживслужби <http://www.consumer.gov.ua>

2.3. Програмне забезпечення

Для епізоотологічного моніторингу <https://five.epicollect.net/project/asfld/data>

Для підготовки та самоконтролю https://www.goconqr.com/p/987892-veterinary-epidemiology-final-exam--bacteria-flash_card_decks

Для тестування під час лекцій <https://create.kahoot.it/auth/login>

Для контролю засвоєння поточного матеріалу <https://www.mentimeter.com/app>

Для зворотнього зв'язку по виконанню завдань <https://docs.google.com/spreadsheets>

Неформальна освіта:

з теми «Біологічні відходи» зараховується сертифікат проходження курсу

https://openwho.org/courses/IPC-WM-UK?tracking_user=3Lk892bNtTeiPRkmGxDPwR&tracking_type=news&tracking_id=1wHF7PlzpkaRyJnIU36wqi